

27. 6. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Společenská smlouva u s.r.o. ve světle zákona o obchodních korporacích

Zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích a družstvech (dále jen „zákon o obchodních korporacích“ nebo „ZOK“) bude po 1. 1. 2014 jedním z klíčových pramenů českého obchodního práva. Přestože zákon o obchodních korporacích ve své podstatě navazuje na korporátněprávní úpravu, obsaženou ve stávajícím obchodním zákoníku (zákon č. [513/1991](#) Sb.), přináší zároveň celou řadu změn. S těmito změnami je třeba pracovat již nyní, aby tak bylo možné zákon o obchodních korporacích, po nabytí jeho účinnosti, již kvalitně aplikovat. V rámci tohoto článku se zaměříme na úpravu institutu společenské smlouvy, a to u nejpoužívanější formy obchodní společnosti, kterou je společnost s ručením omezeným.

Právní úprava společnosti s ručením omezeným dle zákona o obchodních korporacích jde cestou zjednodušení stávající právní úpravy. Předmětné zjednodušení má přispět k celkové přehlednosti tohoto zákona, k snazšímu porozumění jednotlivým ustanovením ze strany širší veřejnosti, a dále také k vyšší atraktivitě české s.r.o. z hlediska zahraničních podnikatelů[1]. Zákon o obchodních korporacích přijal novou terminologii, přičemž v ustanovení § 1 odst. 2 ZOK uvádí, že společnost s ručením omezeným je, spolu s akciovou společností, tzv. kapitálová společnost. V návaznosti na ustanovení § 1 odst. 1 ZOK je společnost s ručením omezeným řazena také do širšího výčtu tzv. obchodních korporací.

Společenskou smlouvou u dnešních s.r.o. rozumíme zpravidla veřejnou listinu ve formě notářského zápisu, která se používá při založení společnosti. Společnost s ručením omezeným však může být založena také jediným zakladatelem, přičemž v takovém případě společenskou smlouvu nahrazuje tzv. zakladatelská listina. Kromě společenské smlouvy, jakožto obligatorního dokumentu, může dnešní s.r.o. fakultativně přistoupit k vydání stanov. Stanovy s.r.o. pak upravují principy vnitřní organizace společnosti, a dále také podrobněji upravují určité záležitosti obsažené ve společenské smlouvě.

Z hlediska společenské smlouvy došlo z pohledu zákona o obchodních korporacích k zásadní změně, spočívající ve spojení institutu společenské smlouvy (ve smyslu stávající terminologie) s institutem stanov.

Ustanovení § 3 odst. 3 ZOK stanoví, že „Společenskou smlouvou se podle této hlavy a hlavy IV[2] rozumí i stanovy a zakladatelská listina“. Z uvedeného vyplývá, že tam, kde se dnes běžně používá již poměrně zažitá formulace „neurčuje-li společenská smlouva nebo stanovy jinak“, bude nově

používáno střídmejší formulace „neurčuje-li společenská smlouva jinak“. Kromě stanov je tedy pod pojem „společenská smlouva“ zahrnuta i zakladatelská listina, což však v zásadě odpovídá i dnešní úpravě, přičemž se jedná o vyjádření možnosti založení s.r.o. dle ZOK také jediným členem, a to s ohledem na ustanovení § 11 a násl. ZOK.

Společenská smlouva bude tedy od 1. 1. 2014 používána nejen jako zakladatelský dokument, ale navíc bude sloužit jako dokument, který bude obsahovat všechny aktuální údaje, jejichž výčet je uveden v ustanovení § 146 odst. 1 a 2 ZOK:

Odst. 1:

„Společenská smlouva obsahuje také

- a) firmu společnosti,*
- b) předmět podnikání nebo činnosti společnosti,*
- c) určení společníků uvedením jména a bydliště nebo sídla,*
- d) určení druhů podílů každého společníka a práv a povinností s nimi spojených, dovoluje-li společenská smlouva vznik různých druhů podílů,*
- e) výši vkladu nebo vkladů připadajících na podíl nebo podíly,*
- f) výši základního kapitálu a*
- g) počet jednatelů a způsob jejich jednání za společnost.“*

Odst. 2:

„Společenská smlouva při založení společnosti obsahuje také

- a) vkladovou povinnost zakladatelů, včetně lhůty pro její splnění,*
- b) údaj o tom, koho zakladatelé určují jednatelem nebo jednatelem, popřípadě členy jiných orgánů společnosti, kteří mají být podle tohoto zákona voleni valnou hromadou,*
- c) určení správce vkladů a*
- d) u nepeněžitého vkladu jeho popis, jeho ocenění, částku, kterou se započítává na emisní kurs, a určení osoby znalce, který provede ocenění nepeněžitého vkladu.“*

Z výše uvedeného vyplývá, že u obsahových náležitostí společenské smlouvy zákon o obchodních korporacích rozlišuje, zda se jedná o společenskou smlouvu ve fázi zakládání společnosti, nebo společenskou smlouvu ve fázi již založené společnosti. Po vzniku společnosti a po splnění vkladové povinnosti je na základě ustanovení § 146 odst. 3 ZOK umožněno, aby údaje uváděné ve fázi zakládání společnosti, byly z obsahu společenské smlouvy vypuštěny a zůstaly tam nadále jen údaje dle § 146 odst. 1 ZOK.

V rámci ustanovení § 146 odst. 1 ZOK jsou patrné snahy o co možná největší jednoduchost a přehlednost. Přesto však v praxi může docházet k poměrně častým změnám v organizaci společnosti, jakož i ke změnám souvisejícím s obchodním životem společnosti obecně. Takové změny pak často budou mít vliv na předmětné údaje, povinně zapisované do společenské smlouvy, což může mít za následek také poměrně časté změny společenské smlouvy.

Společenská smlouva může být dle § 147 odst. 1 věta první ZOK měněna dohodou všech společníků, a to ve formě veřejné listiny. Stanoví-li tak společenská smlouva, může být tato měněna i rozhodnutím valné hromady, přičemž k přijetí rozhodnutí (usnesením) bude, dle § 171 odst. 1 písm. a) ZOK, potřeba souhlasu alespoň 2/3 většiny hlasů všech společníků.

Z ustanovení § 147 odst. 3 ZOK vyplývá, že obsah společenské smlouvy může změnit také jednatel společnosti, a to v souladu s rozhodnutím valné hromady. Dle našeho názoru je takové oprávnění jednatele vázáno výhradně na předchozí rozhodnutí valné hromady, kdy takovým rozhodnutím valné hromady sice nebylo výslovně rozhodováno o změně společenské smlouvy, nicméně potřeba změny obsahu společenské smlouvy je důsledkem takového rozhodnutí valné hromady. Tento závěr koresponduje také s ustanovením § 147 odst. 2 ZOK, v němž se odlišuje rozhodnutí valné hromady o změně společenské smlouvy, od rozhodnutí valné hromady, jehož důsledkem je změna společenské smlouvy. Pro jednatele s.r.o. však povinnost zakotvená v §147 odst. 3 ZOK znamená, že je postaven do pozice, kdy musí v podstatě kontrolovat obsah rozhodnutí valné hromady v případě, kdy nebude rozhodováno o změně společenské smlouvy, a pokud zjistí, že dané rozhodnutí se dotklo také obsahu společenské smlouvy, je povinen učinit změnu společenské smlouvy.

V souvislosti s přechodnými ustanoveními zákona o obchodních korporacích, zejména § 777 odst. 2 ZOK, je třeba uvést, že pro stávající společnosti s ručením omezeným platí, že změny náležitostí společenských smluv, jak nově ukládá ZOK, bude třeba promítnout do stávajících listin těchto společností ve lhůtě 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti ZOK. Listiny musí být doručeny do sbírky listin vedené u příslušného rejstříkového soudu. Pokud tak nebude učiněno ani v dodatečně přiměřené lhůtě, stanovené rejstříkovým soudem, může taková nečinnost vést až ke zrušení společnosti s likvidací.

Závěr

Změny ZOK, jak je patrné z výše uvedeného, zasáhnou mj. také úpravu společenské smlouvy, která je, z pohledu zákona o obchodních korporacích, vnímána nejen jako společenská smlouva ve smyslu stávajícího obchodního zákoníku, ale rovněž jako zakladatelská listina, a dokonce také jako stanov společnosti s ručením omezeným. Na jednotlivé dílčí změny v pojmání společenské smlouvy, ve srovnání s dnešním obchodním zákoníkem, je v zákoně o obchodních korporacích třeba nahlížet ve světle všech souvisejících ustanovení tohoto nového právního předpisu. Následně odhalíme, že pojetí společenské smlouvy je v zákoně o obchodních korporacích upraveno poměrně přehledně a srozumitelně. Přesto však můžeme v některých souvisejících pasážích stále nalézat některá ustanovení či pojmy, u nichž nelze dospět k jednoznačnému závěru v otázce jejich přesného významu (např. zmíněné postavení jednatele při změně společenské smlouvy dle § 147 odst. 3 ZOK). To bude úkolem především až aplikační praxe zákona o obchodních korporacích, kde jistě sehraje velkou úlohu také judikatura českých soudů.

Mgr. Radek Salajka

JUDr. Petr Novotný LL.M.

[MT Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Karoliny Světlé 25
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com

Jakubská 121/1
602 00 Brno 2

Tel.: +420 542 210 351
Fax: +420 542 212 518
e-mail: info@mt-legal.com

Bukovanského 1345/30
710 00 Ostrava - Slezská Ostrava

Tel.: +420 596 629 503
Fax: +420 596 629 508
e-mail: info@mt-legal.com

[1] Srov. Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích.
[2] Pozn. autora: Hlava IV ZOK upravuje společnost s ručením omezeným.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)